

2.5.2 DEFINISANJE POTREBNIH DOKUMENATA I PROCESA UNIVERZITET U BANJOJ LUCI

Akronim projekta:	WBCInno
Pun naziv projekta:	Modernizacija univerziteta Zapadnog Balkana kroz jačanje struktura i usluga za transfer znanja, istraživanje i inovacije
Broj projekta:	530213-TEMPUS-1-2012-1-RS-TEMPUS-JPHES
Program:	TEMPUS
Koordinator:	UKG – Univerzitet u Kragujevcu
Početak projekta:	Oktobar, 2012
Trajanje projekta:	36 meseci

Apstrakt	Data je analiza i pregled postojeće legislative i procesa potrebnih za dobro upravljanje i osiguranje kvaliteta u oblasti transfera znanja, istraživanja i inovacija na Univerzitetu u Banjoj Luci. Na osnovu date analize definisani su dokumenti i procedure potrebni za unapređenje u oblasti.
----------	---

KONTROLNI LIST DOKUMENTA

Naslov:	Definisanje potrebnih dokumenata i procesa na Univerzitetu u Banjoj Luci
Radni paket:	WP2 –Jačanje postojećih univerzitetskih struktura i osnivanje pet Kancelarija za poslovnu podršku u skladu sa fokusom i prioritetima koji su definisani u Univerzitetskoj inovacionoj platformi
Datum poslednje verzije:	07/04/2014
Status:	Radna verzija
Verzija dokumenta:	v.01
Naziv dokumenta:	Definition of Required Documents and Processes – UBL
Broj strana:	14
Nivo diseminacije:	Lokalni/Regionalni nivo

VERZIJE I LISTA IZMENA

Verzija	Datum	Opis	Partneri uključeni na izradi dokumenta
v.01	07/04/2014	Prva verzija dokumenta	UBL Petar Marić

SADRŽAJ

KONTROLNI LIST DOKUMENTA.....	2
VERZIJE I LISTA IZMENA	2
SADRŽAJ.....	3
1. UVOD.....	4
2. ANALIZA I PREGLED POSTOJEĆE LEGISLATIVE I PROCESA POTREBNIH ZA DOBRO UPRAVLJANJE I OSIGURANJE KVALITETA U OBLASTI TRANSFERA ZNANJA, ISTRAŽIVANJA I INOVACIJA NA UNIVERZITETU U BANJOJ LUCI	6
2.1. PREGLED REGULATIVE PO VIDOVIMA TRANSFERA ZNANJA I	6
2.2. AKTUELNA REGULATIVA, UKLJUČUJUĆI I PROCEDURE, KOJOM SE DELIMIČNO ILI U POTPUNOSTI DEFINIŠE NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD I NEKI SEGMENTI TRANSFERA ZNANJA I TEHNOLOGIJA.....	7
3. DEFINISANJE POTREBNIH DOKUMENATA I PROCEDURA	10
4. REZIME DOKUMENATA I PROCEDURA POTREBNIH DA DONESE UNIVERZITET U BANJOJ LUCI ZA NAREDNI KRATKOROČNI PERIOD....	14

1. Uvod

Zakon o visokom obrazovanju u Republici Srpskoj iz 2006. godine je ukinuo status pravnog lica fakultetima u Republici i definisao univerzitete kao pravna lica koja u svom sastavu mogu imati organizacione jedinice, kao što su fakulteti, instituti, centri, itd. Regulativa i procedure kojima su fakulteti uređivali nastavna i naučna pitanja su prestali da važe, a univerziteti su, sa velikim kašnjenjem, ušli u proces donošenja pravila i procedura koji bi bili jedinstveni za sve organizacione jedinice univerziteta. Univerzitet u Banjoj Luci (u daljem tekstu Univerzitet), kao jedan od dva javna univerziteta u Republici Srpskoj, nije u potpunosti doneo akta kojima bi se izvršila tranzicija uređivanja rada sa pojedinih fakulteta na integrisani univerzitet. U tom smislu, analiza postojeće regulative i procedura Univerziteta (prezentovana u 2. Poglavlju) je pokazala da je pitanje nastavnog procesa u značajnoj meri uređeno dokumentima koje je doneo Senat Univerziteta ili Upravni odbor Univerziteta, a da su sva ostala pitanja, koja ne uključuju nastavni proces, još uvek u velikom procentu pravno neregulisana na nivou integrisanog univerziteta. To, sa druge strane, ne znači da se određeni procesi koji se odnose na nenastavne aktivnosti na Univerzitetu ne odvijaju; oni se odvijaju na većem broju fakulteta na ranije ustaljen način, iskustveno, bez posebne regulative koja to definiše. Mora se istaći da se ovi procesi razlikuju na pojedinim fakultetima Univerziteta, tj. da nema usaglašene procedure koja bi važila za sve organizacione jedinice Univerziteta.

U cilju bolje harmonizacije aktivnosti među partnerskim univerzitetima zemalja Zapadnog Balkana, analiza postojeće regulative u oblasti transfera znanja, istraživanja i inovacija je sprovedena i prezentovana u skladu sa već provedenom aktivnostima u "WP.2.1 Benchmarking assesment of existing university structures and services in the areas of knowledge transfer, research and innovation". Preciznije, u skladu sa usvojenim ishodom aktivnosti " 2.1.3 Development of Template for individual benchmarking report", analiza je generalno struktuirana prema vidovima prenosa znanja i tehnologija koji trebaju da se ostvaruju na univerzitetima i data u poglavlju 2. U istom poglavlju je dat pregled osnovnih dokumenata na Univerzitetu u Banjoj Luci koji ssada postoje, sa naglaskom na delove koji se odnose na transfer znanja, istraživanje i inovacije.

U 3. Poglavlju je na osnovu prezentovanog u prethodnom poglavlju dat okvirni opis i pregled osnovnih dokumenata koji bi u narednom kratkoročnom period trebali biti doneseni na Univerzitetu. U tom smislu ovaj document predstavlja radnu verziju materijala koji treba biti jedan od osnova za vođenje sveobuhvatnijeg procesa jačanje struktura i usluga za transfer znanja, istraživanje i inovacije u okviru Kancelarije za naučno-istraživački rad Univerziteta. Na osnovu tih aktivnosti će biti sugerisane i realizovane izmjene dokumenta kada se za njima ukaže potreba.

Dokument takođe treba da bode inicijalni materijal za zajedničke aktivnosti svih univerzitetima Zapadnog Balkana, učesnicima u Projektu, za zajedničko usagašeno donošenje dokumenata i procedura u cilju jačanje struktura i usluga za transfer znanja, istraživanje i inovacije na ovim univerzitetima.

2. Analiza i pregled postojeće legislative i procesa potrebnih za dobro upravljanje i osiguranje kvaliteta u oblasti transfera znanja, istraživanja i inovacija na Univerzitetu u Banjoj Luci

2.1. Pregled regulative po vidovima transfera znanja i tehnologije

2.1.1. Saradnja u oblasti istraživanja i razvoja, ugovori za istraživačke projekte, naučne/tehničke usluge

Statut Univerziteta u Banjoj Luci definiše okvir za naučno-nastavni, naučnoistraživački i umetnički rad na Univerzitetu. Rektor Univerziteta, na predlog dekana organizacionih jedinica ili predsednika Upravnog odbora Univerziteta sklapa ugovore o realizaciji projekata sa domaćim i stranim klijentima, koji uključuju i izradu stručnih studija, pružanje usluga ovlašćenih laboratorija, izdavanje atesta, davanje konsultantskih i drugih usluga.

Pravilnikom o sticanju, raspodjeli i korišćenju vlastitih prihoda i prihoda od grantova Univerziteta regulisani su načini sticanja prihoda i raspodele istih. Organizacione jedinice Univerziteta, u skladu sa svojim potrebama, donele su slične pravilnike kojima se reguliše sticanje, raspodela i korišćenje sredstava pojedinih organizacionih jedinica.

2.1.2. Komercijalizacija istraživanja i razvoja

Na Univerzitetu ne postoji regulativa kojom se definiše ova oblast.

2.1.3. Preduzetništvo

Univerzitet je formirao Univerzitetski preduzetnički centar (UPC), čiji je delokrug rada definisan *Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta* na Univerzitetu. Ne postoji neki drugi dokument kojim se definiše rad ovog centra, obaveze koje ima prema studentima i akademskom osoblju Univerziteta, iako centar ima aktivnosti i učestvuje u realizaciji projekata u oblasti preduzetništva i transvera znanja i tehnologija.

2.1.4 Mobilnost studenata

Mobilnost studenata je šire definisana *Statutom Univerziteta*. Akademska i administrativna pitanja vezana za mobilnost studenata bliže su definisana *Pravilima studiranja na I i II ciklusu Univerziteta* i statutima organizacionih jedinica.

Mobilnost studenata prilikom izrade završnih radova I i II ciklusa studija, kao i izrade doktorskih disertacija, u smislu boravka, rada i istraživanja u privrednom okruženju (u zemlji ili inostranstvu) nije posebno definisana, već se odvija na osnovu dogovora, bez posebne procedure ili regulative. U pojedinim slučajevima, ova vrsta mobilnosti studenata se definiše ugovorima između fakulteta i privredne organizacije u kojoj student radi na izradi svog završnog rada.

2.1.5. Studentski projekti sa privredom

Ne postoje procedure ili dokumenti kojima se definiše ovaj segment. Pod okriljem Univerzitetskog preduzetničkog centra i Inovacionog centra Banja Luka postoje studentski projekti u saradnji sa privrednim organizacijama, ali ne postoji regulativa kojom se uređuje vid saradnje na nivou Univerziteta.

2.1.6. Mobilnost sa industrijom

Statut Univerziteta predviđa mogućnost angažovanja istaknutih naučnika, stručnjaka i umetnika. Za angažovanje istih, neophodna je odluka nastavno-naučnih veća organizacionih jedinica, koja se donosi na osnovu statuta organizacionih jedinica. Statuti organizacionih jedinica definišu uslove, postupak i način angažovanja istaknutih naučnika, stručnjaka i umetnika. Procedure za mobilnost nastavnika i saradnika sa Univerziteta u privredne organizacije (industriju) nije predviđena postojećom regulativom Univerziteta.

2.1.7. Uključenje predstavnika industrije u razvoj studijskih programa

Statut Univerziteta predviđa kontinuirano praćenje studijskih programa koji uključuju sve partnere, kao što su: bivši studenti, poslodavci, sindikati, organi vlasti, lokalni predstavnici,... Senat Univerziteta je usvojio *Preporuke za izradu i poboljšanje studijskih programa*. Ovaj dokument definiše uključivanje, između ostalog, stavova komora i profesionalnih udruženja, kao i stavova eksperata iz svih oblasti rada povezanih sa studijskom programom, prilikom utvrđivanja ciljeva studijskog programa. U proceduri za razvoj studijskih programa predviđeno je formiranje komisije za izradu ili poboljšanje studijskih programa koje uključuju i predstavnike privrednih organizacija zainteresovanih za razvoj određenog studijskog programa.

2.1.8. Celoživotno učenje

Statut Univerziteta definiše okvir za organizovanje programa celoživotnog učenja kroz formiranje centara za kontinuiranu edukaciju organizacionih jedinica Univerziteta. Organizacija i rad ovih centara definisana je *Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta na Univerzitetu u Banjoj Luci*.

2.1.9. Obezbeđenje kvaliteta

Ne postoje dokumenti kojima su predviđene procedure za postupke samovrednovanja, kontinuiranog praćenja, obezbeđenja i unapređenja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu, sem kod postupaka za izbor nastavnika i saradnika, što se definiše *Pravilnikom o postupku i uslovima izbora nastavnika i saradnika na Univerzitetu*.

2.2. Aktuelna regulativa, uključujući i procedure, kojom se delimično ili u potpunosti definiše naučnoistraživački rad i neki segmenti transfera znanja i tehnologija

2.2.1. Statut Univerziteta u Banjoj Luci (usvojen aprila 2012. godine) okvirno uređuje pitanja nastavno-naučnog, naučnoistraživačkog, stručnog ili umetničkog rada, postupak izbora u akademska zvanja; način ostvarivanja prava i obaveza osoblja i

studenata; organizovanje osoblja i studenata; obezbeđenje kvaliteta studijskih programa, nastave i uslova studiranja, kao i druga pitanja značajna za rad Univerziteta.

Posebno, naučnoistraživački rad je vrlo uopšteno defisan članovima od 94. do 98.

Mobilnost studenata i priznavanje bodova ostvarenih na drugom univerzitetu je regulisano članom 120, kojim se predviđa i procedura ostvarivanja boravka na drugoj visokoškolskoj ustanovi i definisanje uslova mobilnosti kroz bilateralne ugovore dva univerziteta.

Mogućnost angažovanja istaknutih naučnika, stručnjaka i umetnika predviđeno je Statutom samo u delu koji se odnosi na ostvarivanje dela nastave na nastavnom predmetu (član 140. Statuta), a detalji angažovanja su bliže definisani statutima organizacionih jedinica.

Uključivanje predstavnika privrednog okruženja u razvoj i praćenje postojećih studijskih programa Statut Univerziteta definiše članovima 155. i 156.

Celoživotno učenje je okvirno definisano članovima od 90. do 93. Statut Univerziteta nalaže da se detaljne instrukcije, kriterijumi, standardi i postupci za programe celoživotnog učenja regulišu statutima fakulteta.

Obezbeđenje kvaliteta naučnoistraživačkog rada i aktivnosti vezanih za transfer znanja i tehnologija nisu posebno definisani u Statutu, sem u smislu praćenja rada akademskog osoblja kroz procedure izbora u akademska zvanja, što je definisano članovima od 133. do 139.

2.2.2. Pravilnik o sticanju, raspodjeli i korišćenju vlastitih prihoda i prihoda od grantova Univerziteta (usvojen aprila 2013. godine) utvrđuje vlastite prihode i prihode od grantova (pomoći), predviđa mere za raspodelu i njihovo korišćenje od strane organizacionih jedinica i Rektorata Univerziteta.

2.2.3. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta na Univerzitetu (usvojen februara 2009. godine) uređuje unutrašnju organizaciju Univerziteta, sistematizaciju radnih mesta, sa opisom poslova koji se obavljaju, posebnim uslovima koje zaposleni treba da ispunjavaju za obavljanje poslova na radnom mestu, brojem izvršilaca, kao i druga pitanja od značaja za rad i funkcionisanje Univerziteta. Pravilnikom je definisan delokrug rada, između ostalih, prorektora i stručnog saradnika naučnoistraživačku delatnost i razvoj Univerziteta, čija je obaveza i uspostavljanje saradnje sa drugim univerzitetima, institucijama, organima i organizacijama u zemlji i inostranstvu u oblasti naučnih istraživanja, vođenje evidencije o projektima i praćenje naučnoistraživačkog rada i kadrovskog, materijalnog i tehničkog kapaciteta Univerziteta.

Pravilnik predviđa i obaveze stručnog saradnika za celoživotno učenje: promovisanje programa celoživotnog učenja, ispitivanje potreba društvene zajednice i mogućnost razvoja novih programa celoživotnog učenja, koordinisanje razvoja programa celoživotnog učenja na organizacionim jedinicama,...

Delokrug rada zaposlenih u Univerzitetskom preduzetničkom centru je definisan ovim Pravilnikom. Pravilnik predviđa da se u ovom Centru rukovodi složenim projektima iz oblasti preduzetništva, obavljaju poslovi vezani za rad i funkcionisanje preduzetničkih inkubatora, vode poslovi organizacije studentske prakse, obavljaju poslovi vezani za edukaciju u oblasti preduzetništva i radi na projektima u oblasti preduzetništva.

2.2.4. Preporuke za izradu i poboljšanje studijskih programa (usvojene septembra 2011. godine) definišu osnovne principe i daju niz preporuka za izradu nastavnih planova u skladu sa zahtevima visokog obrazovanja 21. veka. Preporuke definišu i postupak i izvesne kriterijume i normative kojih se treba pridržavati prilikom izrade novih i poboljšanja postojećih studijskih programa. Uključivanje stavova komora i profesionalnih udruženja, kao i stavova eksperata iz svih oblasti rada povezanih sa studijskom programom, prilikom utvrđivanja ciljeva studijskog programa je definisano članom 3.1.1. Preporuke predviđaju i uključivanje člana iz privrednog okruženja u komisije za izradu ili poboljšanje studijskih programa, član 4.1.

2.2.5. Pravilnik o postupku i uslovima izbora nastavnika i saradnika na Univerzitetu (usvojen maja 2013. godine) utvrđuje postupak i uslove izbora nastavnika i saradnika u akademska zvanja na Univerzitetu. Na neki način, ovaj pravilnik se može dovesti u vezu sa osiguranjem kvaliteta naučnoistraživačkog rada akademskog osoblja Univerziteta.

3. Definisanje potrebnih dokumenata i procedura

Analiza postojeće regulative i procedura Univerziteta u Banjoj Luci je pokazala da u proteklih 7 godina, koliko Univerzitet funkcioniše kao integrisani, nisu doneta neophodna akta koja bi u potpunosti definisala naučnoistraživački rad, u smislu njegovog obavljanja i osiguranja kontrole kvaliteta. Posebno nisu regulisane aktivnosti koje se odnose na jačanje komunikacije i saradnje sa privrednim sektorom u cilju prenosa znanja inovacija i istraživanja. Ovde će biti predložena izrada opštih dokumenata koji trebaju inicirati donošenje odgovarajućih odluka, preporuka, uputstava i definisanje procedura u ostvarivanju saradnje Univerziteta i njegovog okruženja.

Pomenuta analiza postojeće regulative i procedura provedeni u okviru TEMPUS/WBCInno projekta paralelno sa drugim komplementarnim aktivnostima inicirali su pokretanje sveobuhvatnije analize stanja i preporuka daljih koraka u oblasti naučnoistraživačkog sektora Univerziteta. U tom cilju je, kao prvi korak, planiran (u aprilu) zajednički sastanak Senata i Proširenog kolegijuma Univerziteta koji će biti posvećen prethodnoj temi. Jedan od ishoda ovog sastanka treba da budu preporuke o potrebnim modifikacijama inicijalnog plana donošenja dokumenata koji regulišu prenos znanja, inovacija i istraživanja između Univerziteta i, a koji slijedi.

3.1. Saradnja u oblasti istraživanja i razvoja i realizacije projekata

Na Univerzitetu se preko 60% aktivnosti i prihoda u oblasti transfera znanja, inovacija i istraživanja realizuje kroz saradnju u oblasti istraživanja i razvoja. Najveći dio ovdje obuhvataju projekti koji su finansirani od Ministarstva za nauku i tehnologiju Republike srpske. Manji dio aktivnosti se odnosi na projekte koji se realizuju komercijalni projekti (usluge ili konsalting). Ne postoji definisana legislativa na Univerzitetu koja definiše ovu oblast. Neophodno je izraditi dokumente koji će jasno definisati postupke i kriterijume prilikom prijavljivanja i realizacije projekata. Moraju biti jasno definisane nadležnosti i odgovornosti svih učesnika u ovim projektima (zajedničkih službi Univerziteta, fakulteta učesnika, koordinatora projekata, projektnih timova...). Prvi korak će biti donošenje okvirnog dokumenta koji će definisati opšte principe i pravila, na nivou Univerziteta.

1. Opšti principi i pravila za prijavljivanje i realizaciju projekata na Univerzitetu u Banjoj Luci.

U skladu sa osnovnim principima definisanim u dokumentu 1. fakulteti će usvojiti dokumente koji će konkretizovati aktivnosti na fakultetima, imajući u vidu njihove specifičnosti.

2. Pravilnici o prijavljivanju i realizaciju projekata na fakultetima.

U toku pripreme dokumenta 1. biće analizirana opravdanost da se u okviru istog definišu procedure koji regulišu pružanje usluga koje nisu projektnog tipa, ili da se donese poseban pravilnik:

3. Pravilnik o procedurama za pružanje usluga ovlašćenih laboratorija, izdavanje atesta, davanje konsultantskih i drugih usluga.

3.2. Intelaktualn vlasništvo i patentiranje.

S obzirom da ovaj segment nije definisan U postojećoj praksi i legislativi Univerziteta, ne postoje aktivnosti niti dokumenti. U okviru NORBAS projekta kroz aktivnosti za uspostavljanje Centra za transfer tehnologije, pripremljen je inicijalni nacrt dokumenta koji tretira intelektualno vlasništvo i patentiranje. Bez obzira što sada ne postoje direktni zahtjevi za regulisanje ovog sementa na Univerzitetu, imajući u vidu praksu na mnogim inostranim univerzitetima i potencijalne potrebe, biće iskorišćene aktivnosti HERD/NORBAS i TEMPUS/WBCInno da se donese dokument koji reguliše ovu oblast.

4. Pravilnik o zaštiti intelektualnog vlasništva na Univerzitetu u Banjoj Luci.

3.3. Preduzetništvo

Na Univerzitetu u Banjoj Luci su preduzete aktivnosti na transformaciji od isključivo predavačkog ka predavačko-preduzetničkom sa ciljem da preuzme ključnu ulogu u regionalnom razvoju. Univerzitet je učestvovao u uspostavljanu različitih organizacionih formi koje trebaju da podrže realizaciju ove misije. Zajedno sa Vladom Norveške i Vladom Republike Srpske uspostavljen je Inovacioni centar Banja Luka (ICBL). Takođe, u okviru Univerziteta je uspostavljen Univerzitetski preduzetnički centar (UPC). U okviru ICBL i UPC se realizuje širok spektar aktivnosti. Sa druge strane ne postoji dokument koji jasno definiše njihove položaje i nadležnosti sa aspekta Univerziteta. Postoji potreba da se reguliše odnos Univerziteta prema ICBL kao eksternoj organizaciji, a pogotovo prema UPC unutar Univerziteta. Neophodno je donošenje akata i procedura (ili dopuna postojećih) koje definišu rad UPC-a u smislu njegove pozicije u sektoru naučnoistraživačkog rada, ostvarivanja saradnje sa privrednim subjektima i dostupnosti usluga UPC kako studentima, tako i akademskom osoblju Univerziteta.

5. Dokument(i) koji će regulisati položaj i nadležnosti UPC na Univerzitetu u Banjoj Luci.

6. Razmotriti potrebu i opravdanost donošenja dokumenta koji će cjeovitije regulisati odnos Univerziteta prema ICBL.

3.4. Mobilnost studenata i nastavnog osoblja

Mobilnost studenata u čisto akademskom smislu je načelno definisana postojećom regulativom Univerziteta. Sa druge strane dokumenti koji precizno regulišu mobilnost studenata (ECTS dokumenti):

7. Katalog predmeta (Course Catalogue), Formular studentske prijave (Student Application Form), Ugovor o učenju (Learning Agreement), Prepis ocjena (Transcript of Records)

postoje u neoficijelnoj formi. Potrebno je da Senat usvoji ove dokumente. Takođe, pored rada kancelarije za međunarodnu saradnju, na fakultetima postoje zadužene osobe za podršku mobilnosti. Potrebno je sistematizacijom radnih mjesta i drugim dokumentom uspostaviti službe za podršku mobilnosti studenata i nastavnog osoblja..

Uslovi mobilnosti studenata u privredno okruženje radi obavljanja studentske prakse će biti regulisati izmenom postojećih pravila studiranja i usvajanjem dodatnih pravilnika. U njima će biti definisana prava i obaveze svih strana: Univerziteta, organizacije domaćina, nastavnika mentora studenata, supervizora studenata u organizaciji domaćinu i studenata. Ova pitanja će se, u skladu sa pravilima studiranja regulisati dokumentom sa radnim nazivom:

8. Pravilnik o realizaciji studentske prakse za studente Univerziteta u Banjoj Luci

3.5. Studentski projekti sa privredom, mobilnost nastavnog osoblja sa privredom

Pored studentske prakse za transfer znanja i tehnologija sa Univerziteta u privredu vrlo je značajna zajednička izrada završnih radova na I, II i III ciklusu studija. Zbog toga se takve aktivnosti odvijaju rijetko i po pravilu po procedurama koje se mijenjaju od slučaja do slučaja. Ukoliko se želi unaprediti ovaj vrlo važan segment saradnje Univerziteta sa okruženjem potrebno je donijeti dokument:

9. Pravilnik o prijavljivanju, izradi i odbrani i završnih radova I, II i III ciklusa studija koji se realizuju na Univerzitetu u Banjoj Luci i u preduzećima.

Ovim pravilnikom će biti regulisana opšta pravila iz kojih će proistići procedure koje precizno definišu sve aktivnosti. U njima će biti regulisana prava i obaveze svih učesnika: preduzeća, Univerziteta/fakulteta, studenata, mentora/supervizora (na Univerzitetu/fakultetu), ko-mentora/ko-supervizora (predstavnik preduzeća).

3.6. Mobilnost nastavnika i saradnika sa industrijom

Potrebno je definisati procedure za mobilnost nastavnika i saradnika sa Univerziteta u privredne organizacije (industriju), izmenom postojećih akata ili donošenjem posebnog akta koji bi definisao način i uslove ostvarivanja ove vrste mobilnosti. Potrebno je stvoriti preduslove za donošenje dokumenata koji regulišu ovu oblast. **Iz tog razloga nije realno planirati njihovo donošenje do kraja realizacije WBCInno projekta.**

3.7. Celoživotno učenje

U većoj mjeri je ovaj segment već regulisan, ali bi bilo neophodno definisanje procedure razvoja novih programa celoživotnog učenja i njihove realizacije. Potrebno će biti usvojiti okvirni dokument na nivou Univerziteta, a nakon toga odgovarajuću regulativu na fakultetima.

3.8. Obezbeđenje kvaliteta

Zbog toga je sistem obezbeđenja kvaliteta uglavnom fokusiran na nastavne aktivnosti na I ciklusu studija. Djelimično se u procesu samoevaluacije prate i druge aktivnosti. Iz tog razloga je potrebno donošenje pravilnika koji bi definisao:

10. Procedure za postupke samovrednovanja, kontinuiranog praćenja, obezbeđenja i unapređenja naučnoistraživačkog rada i transfera znanja na Univerzitetu.

4. Rezime dokumenata i procedura potrebnih da donese Univerzitet u Banjoj Luci za naredni kratkoročni period

U cilju jačanje struktura i usluga za transfer znanja, istraživanje i inovacija na Univerzitetu u Banjoj Luci potrebno je u narednom kratkoročnom periodu usvojiti sljedeće dokumente i procedure:

- 1. Opšti principi i pravila za prijavljivanje i realizaciju projekata na Univerzitetu u Banjoj Luci.**
- 2. Pravilnici o prijavljivanju i realizaciju projekata na fakultetima.**
- 3. Pravilnik o procedurama za pružanje usluga ovlašćenih laboratorija, izdavanje atesta, davanje konsultantskih i drugih usluga.**
- 4. Pravilnik o zaštiti intelektualnog vlasništva na Univerzitetu u Banjoj Luci.**
- 5. Dokument(i) koji će regulisati položaj i nadležnosti UPC na Univerzitetu u Banjoj Luci.**
- 6. Razmotriti potrebu i opravdanost donošenja dokumenta koji će cjeovitije regulisati odnos Univerziteta prema ICBL.**
- 7. Katalog predmeta (Course Catalogue), Formular studentske prijave (Student Application Form), Ugovor o učenju (Learning Agreement), Prepis ocjena (Transcript of Records)**
- 8. Pravilnik o realizaciji studentske prakse za studente Univerziteta u Banjoj Luci**
- 9. Pravilnik o prijavljivanju, izradi i odbrani i završnih radova I, II i III ciklusa studija koji se realizuju na Univerzitetu u Banjoj Luci i u preduzećima.**
- 10. Procedure za postupke samovrednovanja, kontinuiranog praćenja, obezbeđenja i unapređenja naučnoistraživačkog rada i transfera znanja na Univerzitetu.**

Prethodna lista dokumenata predstavlja inicijalni materijal koji će u narednom periodu biti kritički sagledavan i modifikovan u skladu sa ostalim aktivnostima na Univerzitetu.